

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ПРОФІЛАКТИЧНА МЕДИЦИНА:
ЗДОБУТКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ»**

(до 100 річчя ДЗ «Дніпропетровська
медична академія МОЗ України»)
19-20 травня 2016, м. Дніпропетровськ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Державний заклад
«Дніпропетровська Медична Академія МОЗ України»

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**«ПРОФІЛАКТИЧНА МЕДИЦИНА:
ЗДОБУТКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ»**

за редакцією

д. мед. н., професора **Лехан Валерії Микитівни**,
д. мед. н., професора **Шевченко Олександра Анатолійовича**

Дніпропетровськ

19-20 травня 2016

УДК 613: 614

**Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Профілактична медицина: здобутки сьогодення та погляд у майбутнє» / за
ред. Лехан В.М., Шевченко О.А. – Дніпропетровськ: Літограф, 2016. -216 с.**

У збірнику вміщено тези доповідей та виступи учасників науково-практичної конференції з міжнародною участю «Профілактична медицина: здобутки сьогодення та погляд у майбутнє», що відбувалася в Державному закладі «Дніпропетровська Медична Академія МОЗ України» 19-20 травня 2016 року та була присвячена 90-річчю кафедри соціальної медицини, організації та управління охороною здоров'я, 75 річчю кафедри гігієни та екології та 100-річчю зі дня заснування вищого навчального медичного закладу ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

Видання призначене для науковців, викладачів, студентів та аспірантів медичних спеціальностей, я також усіх, хто цікавиться питаннями охорони громадського здоров'я, профілактики захворювань та оптимізації управління охороною здоров'я.

ISBN 978-617-7379-16-3

Редактори:

завідувач кафедрою соціальної медицини, організації та управління охороною здоров'я ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», Заслужений діяч науки і техніки України, д. мед. н., професор **Лехан Валерія Микитівна**;

завідувач кафедрою гігієни та екології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», д. мед. н., професор **Шевченко Олександр Анатолійович**

Рецензенти:

к. мед. н., доцент Волчек В.В.;

к. мед. н., доцент Григоренко Л.В.

ISBN 978-617-7379-16-3

© Колектив авторів, 2016

© ДЗ «ДМА МОЗ України», 2016

Затверджено до друку Вченою радою Державного закладу «Дніпропетровська Медична Академія МОЗ України», протокол №4 від 28 квітня 2016 року

суттєве зменшення студентів 1 групи і збільшення 3 групи ($p \leq 0,05$).

Серед осіб 3 групи студентів 1 курсу вже 65% мають помірний і високий рівень астенизації, а серед 3 групи студентів 6 курсу 95% мають такий рівень астенизації. В другій групі 58% мають помірний і високий рівень астенизації на 1 курсі і 73% мають помірний і високий рівень астенизації на 6 курсі, в 1 групі відповідно 50% і 70,0% на 1 і 6 курсах.

Висновки. Отже, серед досліджуваних молодих людей половина не займається фізичною активністю. Особи, які не займаються фізичною активністю значно нижче оцінюють загальне своє здоров'я, мають більше соматичних хвороб і рівень астенизації вище.

В динаміці опитування студентів 1 та 6 курсів виявлено, що відсутність достатньої фізичної активності поглиблює астенизацію молоді. Астенизація або зниження психічної активності передбачає зниження продуктивності психічних процесів, фізичну слабкість, вегето-судинні порушення.

Серед осіб, які не займаються фізичною активністю за даними опитування суттєво більше мають скарги на стан здоров'я 68% проти 23%, що займаються фізичною активністю ($p \leq 0,05$), що утруднює процес навчання.

Виявлений прямий сильний кореляційний зв'язок між рівнем фізичної активності і рівнем астенизації серед студентів ($r=0,9$). Значна астенизація в подальшому може сприяти погіршенню психічного здоров'я, погіршенню імунного захисту, виникненню хронічної патології і зменшенню тривалості життя.

Таким чином, в ході дослідження доведено, що покращення рівня фізичної активності – універсальний метод фізичного оздоровлення. Розробка профілактичних програм покращення фізичної активності сприятиме покращенню потенціалу популяційного здоров'я нації.

Ключові слова: астенизація, фізична активність, фізичне здоров'я.

УДК 618.1(092)

**ПРОФЕССОР МЕДИЦИНСКОГО ФАКУЛЬТЕТА
НОВОРОССИЙСКОГО УНИВЕРСИТЕТА В.Н. МАССЕН (1860/1861-1904)**

Васильев К.К., Мельниченко А.В.

Одесский национальный медицинский университет

Цель данного сообщения освятить основные этапы жизни и деятельности акушёр-гинеколога Василия Николаевича Массена, используя не только опубликованные [3-5], но и архивные материалы, которые вводятся нами в

научный оборот впервые. Это его личное студенческое дело и его личное дело профессора [1-2].

Он родился 25 декабря 1860 г. по старому стилю или по новому – 6 января 1861 г. в Петербурге. В его метрике записано, что его мать – вдова коллежского секретаря Елизавета Михайловна Массена овдовевшая три года назад, православная. Младенец был причислен в Петербургское мещанское сословие с предоставлением отчества Николаевич и фамилии Массен. Среднее образование Василий Массен получил первоначально в 3-ей, а затем в 5-ой Петербургских гимназиях. Последнюю окончил в 1882 г. и в этом же году поступил на естественное отделение Петербургского университета, но тогда же перевелся на медицинский факультет Казанского университета, где прошел два курса. В 1884 г. перевелся на 3-й курс Петербургской военно-медицинской академии (ПВМА) и окончил её «лекарем с отличием» в 1887 г. По конкурсу оставлен был при Академии для усовершенствования на три года и поступил ординатором в госпитальную гинекологическую клинику проф. К.Ф. Славянского (1847-1898).

В ту эпоху в связи с развитием учения об антисептики, казалось, что хирургическое вмешательство при лечении женских болезней сделало ненужным почти весь тогдашний запас других методов лечения. Вслед за увлечением хирургическим методом, должна была наступить реакция. Стали говорить, что удаление органа не может считаться, конечно, его лечением и что величайшей задачей врача заключается в том, чтобы сохранить по возможности страдающий орган для организма. В это время в гинекологической литературе появляются все больше работ о таком консервативном методе лечения как электричеством, но мнения были диаметрально противоположные.

По предложению проф. Славянского В. Массен занялся изучением использования электротерапии в гинекологии. Предварительно ему предстояло изучить электротерапевтический способ у его истока, в Париже, где этот метод был предложен G. Apostoli (1847-1900). Для этого в октябре 1888 г. он был на свой счет командирован ПВМА в Париж, где изучал постановку «гинекологической электротерапии» и посещал гинекологические и хирургические клиники.

В 1890 г. в ПВМА он успешно защитил диссертацию на степень доктора медицины под заголовком «Способ Apostoli. Краткий очерк его истории, теории и практики и личная клиническая проверка», а в 1892 г. стал приват-доцентом этой Академии. Одновременно был заведующим Покровским родильным приютом (с 1889 г.), и в январе 1892 г. – июле 1893 г. - помощником заведующего физиологическим отделом Института экспериментальной медицины, который

возглавлял И.П. Павлов (1849-1936). Совершил несколько поездок за границу. В 1889 г. на Парижскую всемирную выставку, в августе 1890 г. в Берлин на X Международный медицинский конгресс, в 1896 г. в Женеву, где проходил Второй международный конгресс акушеров-гинекологов. Причем им были опубликованы отчеты: «Гинекология на Парижской всемирной выставке 1889 г.» (Журнал акушерства и женских болезней. – 1889. – № 10); «X Международный медицинский конгресс; гинекологический отдел научно-медицинской выставки в Берлине» (там же. – 1890. – № 9); «Второй международный съезд врачей по женским болезням и акушерству в Женеве с 31-го августа по 5-е сентября (н.ст.) 1896 года» (там же. - 1896. – № 10 и № 11).

В 1900 г. был открыт медицинский факультет Новороссийского университета, где с начала 1902/03 академического года (то есть с 5 семестра) началось преподавание акушерства и женских болезней. С 1.07.1902 г. (здесь и далее мы даты мы даем только по старому стилю) В.Н. Массен экстраординарный профессор этого университета. 1 сентября он прибыл в Одессу и вступил в исполнение своих обязанностей. Им была проведена большая работа по организации акушерской и гинекологических клиник, а также налаживанию учебного процесса на руководимой им кафедре. В 1903 г. он вступил в брак с дворянкою девицей Марией Викторовной Адамович, 28 лет (известно, что её дядей был генерал-лейтенант А.С. Адамович /1831-1911/). Скончался проф. Массен скоропостижно, на лекции, от «кровоизлияния в мозг» 6 сентября 1904 г. В его метрической выписке о смерти сказано, что погребение коллежского советника В.Н. Массена состоялось 8 сентября на Городском новом кладбище. Проживала семья Массеных в Одессе на Херсонской (теперь Пастера) улице в дом. 44. После профессора осталась малолетняя дочь и беременная вдова, которая в 1905 г. книги личной библиотеки мужа передала Новороссийскому университету.

В некрологе Василия Николаевича Массена было отмечено, что «покойный был человек редких душевных качеств, пользовавшийся искренними симпатиями товарищей и лиц, вступавших с ним в соприкосновение».

Ключевые слова: история акушерства и гинекологии, Одесса, В.Н. Массен (1861/1861-1904).

Литература.

1. Дело студента В.Н.Массена // Российский военно-исторический архив. – Ф. 316. – Оп. 64. – Д. 1321. – 4 л.
2. Дело профессора В.Н.Массена // Государственный архив Одесской области. –

Ф. 45. - Оп. 4. – Д. 1475. – 89 л.

3. В.Н.Массен. Некролог // Врачебный вестник. – 1904. - № 41. – С. 672.

4. В.Н.Массен. Некролог // Русский врач. – 1904. - № 38. – С. 1298.

5. Квасов Д.Г. Физиологическая школа Павлова / Д.Г. Квасов, А.К. Федорова-Грот. – Л., 1967. – С. 164-165.

УДК 614.2(08):616.89-008.441.13-053.2

СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПИВНОЇ АЛКОГОЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ

Волчек В.В., Гриценко Л.О., Колесник В.І.,

Анісімова Г. О., Аверин Д.І., Гайданка М.О.

*Державний заклад «Дніпропетровська медична академія
Міністерства охорони здоров'я України»*

Вступ. За даними інформаційного бюлетеня ВООЗ (травень 2014 р., №345), пияцтво підлітків є першочерговою причиною травм, насильства та передчасної смерті. Доведено, що систематичне споживання пива викликає пришвидшений темп перебігу алкогольної залежності в середньому за 2-3 роки – так званий «пивний алкоголізм», який є «трампліном» для формування більш важких форм алкогольних та наркотичних залежностей підлітків; навіть нерегулярна алкоголізація ускладнюється спотворенням особистості молоді та потребує клініко-психологічного втручання [1, 2, 3]. В останні десятиріччя українські вчені все більше звертають уваги громадськості щодо стрімкого росту проблеми алкоголізації підлітків, як несприятливого соціально-медичного індикатора глибоких суспільних змін [2, 4].

Метою роботи було комплексне вивчення проблеми пивної алкоголізації підлітків за допомогою соціологічного дослідження.

Матеріали і методи. Використано комплекс методів: бібліосемантичного, історичного, соціологічного, медико-статистичного. Опитування за допомогою самостійно розробленого інструменту (анонімної анкети з 25 запитаннями, розподілених на 2 блоки) проведено в 2016 році в загальноосвітній школі м. Дніпропетровська серед 138 школярів віком 13-18 років (8-11 класи).

Результати. Внаслідок аналізу ступеню інформованості підлітків щодо проблеми пивного алкоголізму встановлено, що основні складові цієї проблеми переважна більшість респондентів усвідомлює, а саме: те, що пиво є шкідливим напоєм (94,2% опитаних), що серед причин початку споживання пива підлітками провідною є соціалізація в компанії однолітків (76,8%), що люди часто не усвідомлюють свою залежність від пива (78,3%) та що неповнолітнім споживати

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ РЕКТОРА	3
БІЛЬШЕ 90 РОКІВ СЛУЖІННЯ НА БЛАГО ГРОМАДСЬКОЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	
<i>Лехан В.М.</i>	4
КАФЕДРА ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ ДЗ «ДМА МОЗ УКРАЇНИ»: ІСТОРІЯ ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТТЯ	
<i>Шевченко О.А., Деркачов Е.А.</i>	6

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ

УЛУЧШЕНИЕ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ВОЗРАСТА С ИДИОПАТИЧЕСКИМ СКОЛИОЗОМ	
<i>Аплевич В.М., Горша О.В.</i>	13
СОСТОЯНИЕ ЗДОРОВЬЯ И КАЧЕСТВО ЖИЗНИ СОВРЕМЕННОГО СТУДЕНЧЕСТВА	
<i>Бродская Э.В.</i>	15
ОСВЕДОМЛЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ О ПРОБЛЕМЕ САМОУБИЙСТВ	
<i>Букин С.И., Тищенко Е.М.</i>	17
ДОСТАТНЯ ФІЗИЧНА АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ПЕРШОЧЕРГОВИЙ НАПРЯМОК ПОКРАЩЕННЯ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я	
<i>Василик В.С.</i>	18
ПРОФЕССОР МЕДИЦИНСКОГО ФАКУЛЬТЕТА НОВОРОС- СИЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТА В.Н. МАССЕН (1860/1861-1904)	
<i>Васильев К.К., Мельниченко А.В.</i>	20
СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПИВНОЇ АЛКОГОЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ	
<i>Волчек В.В., Грищенко Л.О., Колесник В.І., Анісімова Г. О., Аверин Д.І., Гайданка М.О.</i>	23